บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตารางเลขผู้แต่งสำหรับหนังสือภาษาไทยแบบต่าง ๆ โดยการค้นคว้าจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์

2. สำรวจห้องสมุดเบื้องต้นเพื่อทราบถึงระบบการจัดหมู่ที่ใช้อยู่ในแต่ละห้องสมุด

3. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถาม

4. เลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือบรรณารักษ์ฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดกลางของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 6 แห่ง รวม 25 คน คือ

1. สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 4 คน

2. สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 6 คน

3. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 5 คน

4. ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ จำนวน 5 คน

5. โครงการห้องสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง จำนวน 1 คน

6. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถาม

2. การสัมภาษณ์

3. การสำรวจ

1. แบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาแนวการสร้างจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ของห้องสมุดต่าง ๆ ทั้ง 6 แห่งดังกล่าว

หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสม แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับบรรณารักษ์ของห้องสมุดในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 3 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนได้นำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดและผู้ตอบ โดยจะถามเกี่ยวกับนโยบายของห้องสมุด จำนวนหนังสือภาษาไทยของห้องสมุด การแบ่งแยกงานจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการประสบการณ์ในการทำงานของบรรณารักษ์ วุฒิการศึกษา หน้าที่พิเศษและวิธีการกำหนดเลขเรียกหนังสือของบรรณารักษ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเลขผู้แต่ง ถามเกี่ยวกับตารางเลขผู้แต่งสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ใช้อยู่ในห้องสมุด โดยถามถึงวิธีการใช้เลขผู้แต่ง และปัญหาในการกำหนดเลขผู้แต่ง เพื่อทราบถึงข้อบกพร่องและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการใช้ตารางเลขผู้แต่งแต่ละแบบ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อตารางเลขผู้แต่ง สำหรับหนังสือภาษาไทยที่ใช้อยู่ในห้องสมุด เพื่อทราบความคิดเห็นของบรรณารักษ์ ซึ่งจะทำให้ทราบข้อบกพร่องของตารางเลขผู้แต่งแต่ละแบบ

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์บรรณารักษ์ฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่ และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดทั้ง 6 แห่ง โดยมีหัวข้อการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้ คือ

- วิธีใช้ตารางเลขผู้แต่งแต่ละแบบ
- ปัญหาในการใช้ตารางเลขผู้แต่งแต่ละแบบ
- การแก้ไขปัญหาในการใช้ตารางเลขผู้แต่งแต่ละแบบ
- ตารางเลขผู้แต่งลักษณะที่เห็นว่าเหมาะสมกับห้องสมุดของตน หลังจากสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะสรุปประเด็นสำคัญเสนอ ซึ่งการสัมภาษณ์นี้เพื่อทราบรายละเอียดปลีกย่อยที่แบบสอบถามเก็บไม่ได้

3. การสำรวจ ผู้วิจัยจะสำรวจบัตรรายการในห้องสมุดทั้ง 6 แห่ง เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้เลขผู้แต่งสำหรับหนังสือภาษาไทย

<u>วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการแจกแบบสอบถามแก่บรรณารักษ์ของห้องสมุดทั้ง 6 แห่ง รวม 25 คน ในวันที่ 10 สิงหาคม 2527 แล้วจะเก็บแบบสอบถามคืนภายใน 1 อาทิตย์ แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีทั้งสิ้น 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ โดยวิธีขีดรอยคะแนนลงในตารางที่สร้างขึ้นเอง แล้วจึงสรุปเป็นตัวเลขลงในตารางอีกครั้งหนึ่ง
3. หาค่าร้อยละของคำตอบที่อยู่ใน ตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดและผู้ตอบ ตอนที่ 2 (ข้อ 1-6) ซึ่งเกี่ยวกับเลขผู้แต่ง และตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับตารางเลขผู้แต่งสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ใช้อยู่ในห้องสมุด โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P = อัตราส่วนร้อย

f = จำนวนผู้ตอบปัญหาข้อนั้น ๆ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. สำหรับข้อมูลในข้อ 7 ของตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลของปัญหาในการกำหนดเลขผู้แต่ง นำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีประเมินค่า โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละรายการด้วยวิธีการดังนี้

4.1 แจกแจงความถี่ของคำตอบทุกข้อของแบบสอบถามทุกฉบับ

4.2 คูณความถี่ของแต่ละช่องด้วยค่าน้ำหนักประจำช่อง ซึ่งกำหนดไว้คือ

มาก = 3

ปานกลาง = 2

น้อย = 1

4.3 หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบแต่ละข้อย่อย โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\bar{X} = \frac{\varepsilon fx}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ

f = ความถี่

x = คะแนนหรือน้ำหนักประจำช่อง

N = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละข้อ

4.4 แปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของแต่ละข้อย่อย โดยกำหนดให้

2.40-3.00 = มาก

1.40-2.39 = ปานกลาง

1.00-1.39 = น้อย

4.5 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแต่ละข้อย่อย โดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูตร 2525 : 83)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\varepsilon fx^2}{N} - \left(\frac{\varepsilon fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = ความถี่

$\bar{X}$ = คะแนนหรือน้ำหนักประจำช่อง

N = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแต่ละข้อ

5. สำหรับข้อมูลจากคำตอบข้อ 1 ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำตอบแบบปลายเปิด ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นสำคัญเป็นหัวข้อ พร้อมแสดงค่าจำนวนผู้ตอบด้วย

6. จัดทำตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังที่ได้เสนอไว้ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย